

школи чи школи естетичного виховання, хореографічних відділень училищ культури і мистецтв.

Наступним кроком є внесення відповідних змін до навчальних планів, у яких слід передбачити вивчення конкретного переліку музичних дисциплін та обсяг педагогічних годин. Усі предмети музичного циклу, які вивчаються на хореографічних факультетах, в силу специфіки як хореографічного, так і музичного мистецтва, можна віднести до професійного і творчого навчання. Інакше кажучи, чим вищий рівень володіння основами музичного мистецтва майбутніми викладачами-хореографами, тим вищий їх рівень професійної та творчої компетенції.

Література

1. Благова Т. О. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів-хореографів у системі педагогічної освіти / Т. О. Благова // Вісник Житомирського державного університету, 2010. – Вип. 50.– Серія: Педагогічні науки. – С. 72-76.

2. Дрозда П. Оволодіння навичками гри на музичному інструменті як один із чинників підготовки майбутнього педагога-хореографа / П. Дрозда // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журн. – 2012. – № 4. – С. 107–109

3. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України /М.З.Згуровський. – К.: НТУУ “КПІ”, 2006. – 544 с.

4. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г.Г. Нейгауз. – М. : Музыка, 1982. – 300 с.

5. Таранцева О. О. Формування фахових умінь майбутніх вчителів хореографії засобами українського народного танцю: Дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. / Олена Олександрівна Таранцева – К., 2002. – 224 с.

6. Тарапата-Більченко Л.Г. Зміст музично-інструментальної підготовки педагога-хореографа / Л.Г.Тарапата- Більченко // Актуальні питання мистецької освіти та виховання. – 2014. – №1–2 (3–4). – С. 183-192.

7. Тарасюк А.М. Професійна підготовка майбутніх учителів хореографії до роботи у позашкільних закладах освіти / А.М.Тарасюк // Педагогічний альманах. – 2012. – Вип.13. – С. 191-195.

8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник / Л. Ю. Цветкова.– К.:Альтерпрес, 2005. – 324с.

9. Чуба В. Проблеми формування професійних мистецьких якостей майбутніх хореографів в системі вищої освіти / Чуба Василь // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – № 10 (Ч. 3). – С.221 – 227.

УДК 378.637

Сунь Гоцян

ДІАГНОСТИЧНИЙ ЕТАП ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ

Стаття представляє діагностичний етап формування вокальної підготовленості майбутніх учителів музики на основі інтеграції національних традицій. Діагностичні зрізи проводилися відповідно до попередньо окреслених критеріїв і показників сформованості вокальної підготовленості студентів КНР на основі інтеграції національних українських співацьких традицій з урахуванням того, що вокальна підготовленість є цілісною системою і включає мотиваційно-спрямувальний, ціннісно-пізнавальний і творчо-виконавський компоненти.

Ключові слова: діагностичні зрізи, освітні вимірювання, вокальна підготовленість студентів КНР, інтеграція національних українських співацьких традицій, компоненти.

The paper presents diagnostic stage of formation of vocal training of future music teachers through the integration of national traditions. To achieve research purposes during konstativalnoho experiment was used the following set of methods: questionnaires, tests, diagnostic surveys (written and oral) conversation, pedagogical supervision, use of diagnostic blocks and creative tasks, mathematical methods to study the statistical data and more. Diagnostic cuts were carried out according to pre-defined criteria and indicators vocal formation of readiness of students of China based on the integration of national traditions of Ukrainian singers Given that vocal preparedness is an integrated system that includes spryamuvalnyy motivational, cognitive and value-creative-performing components.

Keywords: *diagnostic sections, educational measurement, vocal preparedness of students of China, integration of national Ukrainian singers tradition, components.*

З метою упровадження та перевірки розробленої педагогічної моделі вокальної підготовки студентів КНР на основі інтеграції національних співацьких традицій в Інститутах мистецтв України було проведено дослідно-експериментальне дослідження. Дослідно-експериментальна робота здійснювалась на базі Інституту мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Чернівецького Національного педагогічного університету імені Юрія Федьковича, до якої було залучено 176 осіб – українських та іноземних студентів 1 – 6 курсів, а також викладачів музично-педагогічних ВНЗ.

Дослідно-експериментальна робота, яка містила констатувальний, формувальний експерименти, а також підсумково-завершальний етап щодо наукового узагальнення отриманих результатів, здійснювалась переважно на матеріалі інтеграції українських співацьких традицій у вокальну підготовку студентів з КНР. Під час проведення констатувального експерименту було поставлено за мету з'ясувати стан сформованості вокальної підготовленості студентів КНР на основі інтеграції національних співацьких традицій шляхом послідовного виконання наступних позицій, а саме: з'ясувати ставлення китайських студентів, а також професорсько-викладацького складу музично-педагогічних ВНЗ до досліджуваної проблеми; охарактеризувати критерії і показники сформованості вокальної підготовленості студентів КНР на основі інтеграції національних українських співацьких традицій у процесі розподілу респондентів за рівнями сформованості відповідних структурних компонентів;

провести діагностування рівнів сформованості вокальної підготовленості студентів КНР на основі інтеграції національних співацьких традицій.

Для досягнення дослідних цілей під час проведення констатувального експерименту було використано наступний комплекс методів: анкетування, тестування, діагностичні опитування (письмові й усні), бесіди, педагогічні спостереження, застосування блоків діагностичних та творчих завдань, математичні методи щодо опрацювання отриманих статистичних даних тощо.

Діагностичні зрізи, а також відповідні освітні вимірювання, проводилися відповідно до попередньо окреслених критеріїв і показників сформованості вокальної підготовленості студентів КНР на основі інтеграції національних українських співацьких традицій з урахуванням того, що вокальна підготовленість є цілісною системою, яка включає мотиваційно-спрямувальний, ціннісно-пізнавальний і творчо-виконавський компоненти.

Здійснення контрольно-вимірювальних заходів відбувалося в наступній послідовності: проведення попереднього діагностування – збирання, обробка і аналіз інформації щодо ставлення студентів з КНР, а також професорсько-викладацького складу Інститутів мистецтв до проблеми інтеграції національних співацьких традицій у вокальній підготовці китайських студентів; проведення поточного діагностування – обробка і аналіз проміжних результатів освітніх вимірювань щодо рівнів сформованості структурних компонентів вокальної підготовленості китайських студентів; здійснення підсумкового контролю – узагальнене визначення рівнів сформованості вокальної підготовленості китайських студентів на основі інтеграції національних співацьких традицій.

Діагностичне опитування складалось із сукупності запитань прямо чи опосередковано пов'язаних із темою дослідження. Цікавими для студентів виявились питання, які стосувались саме організації процесу співацького навчання, а саме: як ставитесь Ви до упровадження у процес вокальної підготовки студентів Інститутів мистецтв спеціальних форм вокального навчання щодо практичного застосування національних співацьких традицій, зокрема українських? Чи впливає інтеграція національних співацьких традицій, зокрема українських, у вокальній підготовці на рівень фахової підготовки іноземних студентів у цілому?

На запитання: «Чи вважаєте Ви корисним для ефективної вокальної підготовки іноземних студентів музично-педагогічних ВНЗ інтеграцію національних співочих традицій, зокрема українських?» відповіді розділились наступним чином. Відповідь “Так” надали 76 % респондентів, відповідь “Ні” – 8 %, не надали відповіді 16 % опитаних. Обґрунтовуючи власну відповідь, 25 % респондентів спирались на позиції щодо потужного педагогічного потенціалу українських співочих традицій. 19 % наголосили на багатстві духовних цінностей національних співочих традицій, що активізують процес формування вокальної культури в студентів у цілому. 16 % зазначили про позитивний вплив інтеграції національних співацьких традицій на поглиблення вокально-педагогічних знань і відповідних умінь як студентів, так і викладачів Інститутів мистецтв. 10 % опитаних наголосили на важливості проблеми для активізації полікультурних процесів у сучасному глобалізованому світі. 6 % респондентів вказали на необхідність інтеграції національних співацьких традицій у вокальній підготовці майбутніх учителів музики, оскільки збираються навчатись або працювати за кордоном.

Відповіді на інше запитання «Як ставитесь Ви до упровадження в процес вокальної підготовки студентів Інститутів мистецтв спеціальних форм вокального навчання щодо практичного застосування національних співацьких традицій, зокрема українських?» розділились наступним чином. 49 % опитаних позитивно відповіли на поставлене запитання, зазначивши, що вважають означені форми вокального навчання ефективними і корисними. 22 % респондентів також відповіли позитивно, але вказали на корисність означених форм для подальшої фахової діяльності вчителя музики. 17 % опитаних надали негативну відповідь, вказавши на недостатню кількість індивідуальних занять з постановки голосу, практичну відсутність лекційних занять з теорії та методики постановки голосу, а також на загальну перевантаженість студентів Інститутів мистецтв. 12 % не надали відповідь на це запитання.

На запитання «Чи вважаєте Ви доцільним створення новітніх методик щодо удосконалення вокальної підготовки іноземних студентів музично-педагогічних ВНЗ на основі інтеграції національних співацьких традицій, зокрема українських?» 73 % опитаних надали позитивну відповідь, 16 % респондентів відповіли негативно, 11 % не визначились із відповіддю.

На четверте запитання «Чи доцільно враховувати у процесі вокальної підготовки іноземних студентів в Інститутах мистецтв України особливості національних співацьких традицій тих країн, звідкіль прибули іноземні студенти?» 84 % респондентів надали позитивну відповідь. 13 % надали негативну відповідь. 3 % не визначились із відповіддю.

Відповіді на п'яте запитання «Чи впливає інтеграція національних співацьких традицій, зокрема українських, у вокальній підготовці на рівень фахової підготовки іноземних студентів у цілому?» розподілились наступним чином: 74 % надали позитивну відповідь, негативну – 12 %, 14 % не надали відповіді на це запитання. Обстоюючи свої позиції, респонденти, які надали позитивну відповідь, послались на зв'язок інтеграції національних співочих традицій у вокальній підготовці із збагаченням вокально-виконавського і вокально-педагогічного досвіду (26 %), із розширенням навчального вокального репертуару, необхідного для подальшої фахової діяльності вчителя музики (23 %), із розвитком творчих можливостей студентів, зокрема у процесі інтерпретаційного опрацювання вокальних творів (25 %).

Таким чином, проведення попереднього діагностування дозволило з'ясувати, що ставлення як іноземних, так і українських студентів, а також викладачів музично-

педагогічних ВНЗ до проблеми інтеграції національних співацьких традицій у вокальній підготовці китайських студентів є позитивним. Аналіз статистичних даних, отриманих в результаті діагностичного опитування респондентів, дозволив констатувати, що означена проблема є актуальною й важливою для удосконалення вокальної підготовки іноземних студентів зокрема і фахової підготовки у цілому.

Обрахування здійснювались за формулою, наведеною С.Гончаренко, $M = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{n} = \frac{\sum x_i}{n}$ [1, 87]. Узагальнена кількість позитивних відповідей склала 75,6 %, негативних – 13,2 %, не визначились – 11,2 %. Для діагностування рівнів сформованості структурних компонентів вокальної підготовленості студентів з КНР на основі інтеграції національних співацьких традицій було встановлено відповідні критерії і показники.

Критерієм сформованості мотиваційно-спрямовального компонента було визначено міру особистісної цілеспрямованості китайських студентів щодо усвідомленої інтеграції національних співацьких традицій у вокальній підготовці в Інститутах мистецтв (на матеріалі українських співацьких традицій). Діагностування сформованості цього компоненту проводилось за допомогою модифікованої методики О.Гребенюк щодо дослідження зацікавленості майбутніх учителів музики з КНР українськими вокальними традиціями, а також за допомогою модифікованої методики О. Хоружої щодо дослідження психологічної готовності студентів КНР до інтеграції національних співацьких традицій у процесі вокальної підготовки.

I показник – вияв інтересу китайських студентів до національних співацьких традицій. Сучасне трактування інтересу як одного з найважливіших мотиваційних утворень (К.Мадсен) визначає цей феномен в якості важливого фактору, що модифікує певну діяльність особистості, забезпечуючи процес її регуляції. Саме інтерес спрямовує спонукально-сміслові вектори діяльності, впливаючи на мотивацію шляхом генерації тих чи інших мотивів.

Інтерес іноземних студентів до національних співацьких традицій України генерує позитивне емоційне супроводження щодо пізнання цінностей українського вокального мистецтва у сфері педагогіки та виконавства в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики. Педагогічне стимулювання інтересу не лише забезпечує активність у засвоєнні українських національних традицій співу під час вокального навчання, але й сприяє їх залученню до процесу практичної вокальної діяльності.

Педагогічна пролонгація інтересу китайських студентів до національних співацьких традицій надає усьому мотиваційному процесу цілеспрямованого характеру, поступово перетворюючи пізнавальне й художньо-естетичне мотиваційне збудження у відповідне потребове спонукування шляхом перманентного поглиблення комплексу означених потреб. Потребове спонукування, в свою чергу, закладає основу для створення в іноземних студентів установки на набуття традиційних українських цінностей вокального мистецтва в якості внутрішнього, неусвідомленого стану готовності до інтеграції національних співацьких традицій України. За результатами проведеного дослідження 18,75 % респондентів зазначили, що мають потужний інтерес до означеної проблематики, а також бажають вдосконалити відповідні уміння і навички. 56,25 % опитаних вказали на помірний інтерес щодо означеної проблематики. 25 % відповіли, що не відчувають інтересу.

З педагогічним стимулюванням інтересу до комплексу принципів та цінностей української вокальної педагогіки та виконавства пов'язаний II показник – наявність психологічної готовності студентів КНР до інтеграції національних співацьких традицій у процесі вокальної підготовки. Психологічний механізм формування готовності іноземних студентів до інтеграції національних співацьких традицій у процесі вокальної підготовки функціонує наступним чином. Позитивні емоції, що перманентно супроводжують набуття китайськими студентами знань і умінь щодо національних співочих традицій України, забезпечують відповідну психологічну установку, яка обумовлює не тільки певну сукупність ідей, почуттів, образно-асоціативних ланцюжків тощо, але й глибину естетичного впливу на

свідомість творів українського народного та класичного вокального мистецтва. Рефлексивне осмислення вищезазначеної установки, її впливу на ефективність результатів мистецького навчання слугує фундаментом для психологічної готовності студентів КНР до інтеграції національних співацьких традицій у процесі вокальної підготовки.

Психологічна готовність студентів КНР до інтеграції національних співацьких традицій проявляється, на нашу думку, в усвідомленні доцільності застосування у процесі вокальної підготовки методів і засобів української вокальної педагогіки та виконавства (як класичної, так і етномузичної). Іноземний студент має на власному досвіді відчуття, що їх застосування, перевірене багатовіковим досвідом українського народу в сфері вокальної педагогіки та виконавства, забезпечить найвищу результативність вокальної підготовки під час навчання в Інституті мистецтв. Доцільно зауважити, що психологічна готовність студентів КНР до інтеграції національних співацьких традицій у процесі вокальної підготовки обумовлюється навчальною вокальною діяльністю в Інституті мистецтв. Ця готовність є, на нашу думку, елементом готовності до подальшої фахової діяльності вчителя музики у цілому. Задля з'ясування наявності психологічної готовності студентів КНР до інтеграції національних співацьких традицій у процесі вокальної підготовки було запропоновано спеціальне діагностичне завдання за модифікованою методикою О.Хоружої[2, 385]. За результатами діагностичного завдання 9,38% респондентів виявили готовність до інтеграції національних співацьких традицій України у процесі вокальної підготовки. 43,75 % опитаних продемонстрували часткову готовність. 46,87 % взагалі не виявили готовності.

Таким чином, проведені статистичні вимірювання дозволили охарактеризувати критерій «міра особистісної цілеспрямованості китайських студентів щодо усвідомленої інтеграції національних співацьких традицій у вокальній підготовці в Інститутах мистецтв» щодо розподілу респондентів за рівнями сформованості мотиваційно-спрямувального компоненту їх вокальної підготовленості.

Література

1. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методичні поради молодим науковцям / Семен Устимович Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ “Вінниця”, 2008. – 278 с.
2. Хоружа О.В. Діагностування рівнів сформованості етнопедагогічного мислення майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки / О.В.Хоружа // Педагогічні науки: [збірник наукових праць]. – Херсон: ХДУ, 2009. – Випуск LIV. – С. 384–389.

УДК 378.037.016

Тан Цземін

СПЕЦИФІКА ДІАГНОСТУВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВИЗНАЧЕННЯ СПІВАЦЬКОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ ІНСТИТУТІВ МИСТЕЦТВ

У статті розглянуті особливості діагностувальної роботи з визначення співацької підготовленості майбутніх учителів музики. Визначено структуру означеного феномена, що складається з мотиваційно-спонукального, процесуально-когнітивного та творчо-виконавського компонентів, а також розроблено їх критерії та показники. Виокремлено інноваційний аспект співацької підготовленості майбутніх учителів музики до продуктивної роботи зі школярами, визначено його сутність та зміст.

Ключові слова: співацька підготовленість, майбутні вчителі музики, компонентна структура, інновації, продуктивна робота.

The article describes the features of the definition diahnostuvalnoyi singers readiness of the future teachers of music. The structure appointed phenomenon consisting of motivational and incentive, procedural and cognitive and creative and performing components and developed their criteria and indicators. Integrated complex of interconnected structural components above combines all the traditional areas of academic excellence singers preparation, as the first phase of